

OD NAŠICH DOPISOVATELŮ

CHADRON, Neb. Ctěná redakce! Chci Vás uvědomit o smrti pana Josefa Potměšila, na kterého se do jista budete pamatovati, že byl v Omaze v době výstavě státní minulý podzim. Třel opustil nás dne 14. prosince. Byl rodilým z Čech z Opolan v kraji čáslavském. Do Ameriky přijel v roce 1887 a vyučil se lékárnictví, složiv zkoušky v roce 1895. Pak jel studovat ještě na státní universitu do Lincoln, ale v květnu t. r. přijel do Chadron churav a churavěl bez přestání až do své smrti. Byl pohřben dne 16. prosince a jelikož byl členem řádu Rytířů Pythiových, byl proto svými bratry k poslednímu odpočinku doprovázen. Byl to muž řádný, příjemný a poctivý, jehož předčasnou smrti želí každý kdož jej znal.

James Auštera.

GALT, Ontario. Ctěná redakce! Vidím po několikrát ohlášky v novinách o té Manitobě a snad tím budou někteří na tu západní Kanadu upozorněni. Na mne také od kanadské vlády jsou posílány všelike brožury a cirkuláře. Ohlašují, že tam na západě jest ještě 200,000,000 akrů. To je asi tisíc mil od Manitoby a tam by mohl být dobrý místo pro osadu. Ona kanadská vláda již po mnoho roků se vynasnažuje, aby ty krajiny osadila, ale pokud se nechopí osadníků z Evropy, tedy je jí to marné. Kanadčané aneb Angličané s tím nic nesvedou, oni jen počítají a sejí a chtějí také stále klidit. Když tam u Vás se zmahá nativismus a nepřátelství proti přistěhovalcům, nač je toho potřeba trpět, když v Kanadě je pozemků posud zadarmo dost. Každý kdo vzdělá 30 akrů a bydlí na pozemku tři roky, dostane 160 akrů zdarma a dalších 160 si může přikoupit po \$3.00 akr. Pomyslete 200,000,000 akrů půdy jest k zabránění, co by to bylo farem po 320 akrech. Ovšem, v těch severních krajinách, ačkoliv neleží o nic severněji nežli jsou severní Čechy, jest chladnější nežli ve středním pásmu Spojených Států. Však té zimě se nemusí tak bát. Po celé Manitobě nezhyne tolik lidí zimou co jich zahyne v Chicagu samotném za léto horkem. Co je do všeho když je celé leto nemocen? Pak to není také každý rok aby byla dlouhá zima; někdy ořou v Manitobě dříve nežli zde u nás v Ontario. Teď jen kdyby nám k těm 200 milionům akrů dali ještě také tolik dolarů, pak by jsme si tady založili nové Čechy, rozdělili by jsme to mezi sebe a dělali by jsme bastanty.

S úctou, Martin Lohr.

OD NÁS. — Ct. redakce: — V Hospodáři ze dne 15ho března byl dopis z Nového Bydžova v Čechách, kterýž jsem s velkou pozorností čtla a kterýž se svou upřímností a rázovitostí do jista mnohému zalibil, tak jako i mně. Může být, že již mnohým se obsah z mysli vykouřil a protož chci stručně uvést, že pan pisatel dává (zaslouženou) chválu Hospodáři, diví se tomu, jak možno dávat za jediný dolar tak výtečný list a k tomu za nepatrný doplatek tolik a tak výtečných semen, to že jest po americku lacino, atd. Dodává, zda-li se v Americe to předplatné tak schází jako v Evropě, aby Pán Bůh chránil všechny žurnalisty a nakladatele v Starém i Novém Světě. Pak lituje, že se tabák nesmí v Čechách pěstovat a vidí v tom kousek americké svobody, že můžeme zde sít a sázet co nám libo, ale proto, že nám tu svobodu nezávidí, že se mu nezdá dosti pravou. Potom nám čte levice. Nemůže prý nám odpustiti, že jsme tak málo vlastenci a přestáváme býti Čechy jakmile se po-yankyčíme, jmena si předěláváme, jako židé v Uhrách a ve dvou generacích snad již budeme pro ná-

rod ztraceni, ba ti, již se blahobytu domohou, bývají ztraceni ještě dříve. Praví. "Kdyby jste měli lásku pravou ku své staré vlasti, ku svému národu, vte co by jste vy američané strýcové měli a mohli dělat? Obohaceni měli by jste se stěhovat do své staré vlasti, do Čech, nazpět a zakupovat půdu, kterou jste odcházějce prodali cizincům. Kteří jste nabylí v Americe zkušenosti v průmyslu a obchodě a dovedli jste mezi Američany dělat jmění, jste-li vlastenci, pojdte domů, zavádějte průmysl a obchody doma a jste-li té svobody opravdu tak tūze milovní, přijďte a naučte nás býti pevnějšími a vytrvalejšími v boji za naše práva, naučte nás bojovati za svobodu po americku, pomozte nám jako bratři ku svobodě a budete jí užívati s náma a bude se Vám ve vlasti snad lépe líbit než tam." Uvádí nám pak za příklad Holanďany, Belgy a Nizozemce, kde otcové posílají syny do ciziny na zkušenou, ale ti, zbohatnuvše vrací se domů a rozumem svým i jměním mnoho k tomu přispějí, že vlast' jejich těší se svobodě úplně.

Na konec praví: "Tolik jsem měl na srdci a nyní vyvrátte mi to milí krajané za oceánem, dovedete-li." — Stále jsem čekala, že některý ten strýček americký odpoví, také tak srdečně a upřímně na onen dopis, ale on žádný ani muk a proto dovozte, aby odpověděla česko-americká tetička. Vím, že se nemohu onomu pánovi rovnat ani slovem ani pērem a proto prosím, by na má slova upřímná, avšak prostá, nekladena byla přísná kritika. Nevím proč se zmíněný pán neobrátil přímo na nás tetičky. Patrně, že se nás asi v Čechách bojejí. A také mají proč! To by jsme Vás tam naučili, čili vlastně vaše ženušky, jak po americku komandovat. Tady my jsme ještě ráno v postýlce a mužiček jde, zatopí nám v kamnech, vše co třeba tam postaví a pak teprv ženušku zavolá, že již je vše hotovo. Za to ale by jste nedostali k snídání jen koflík kávy a housku neb chleba, ale jídlo dvoje i troje, vejce, šunka a i lívancečky, k obědu každý den maso, dorty neb paštiky, tak vidíte, že by Vám to stálo za to ty kamna nám ráno roztopit. Dále by jste museli koupit houpací židle, by se měla ženuška na čem pohoupat, (jako to dělají Američanky), pak kočárek, by ženuška mohla jet dvakrát neb třikrát za týden do města. To jsme se již naučili od Američanek a chceme to stůj co stůj také tak dělat, po nich se opičít a víc všelikých zbytečných věcí, všelijakých tretek chceme mít ve světnicích (neb v pokojích) to je také po americku, a buďto máme hodné zaprášeno, neb s tím máme mnoho úklidu. Ale být to musí, vždyť to Američanky mají. Když jsem na procházku s maličkým, tedy mužiček toho caparta nese, aneb v kočárku veze a ženuška se tomu jen usmívá. Však si toho pan dopisovatel mohl dobře povšimnout na tom obrázku té farmy wisconsin-ské, kde kočárek nechybí. To bychom vše vaše ženušky naučily a to by bylo zle, je-li pravda. A co pak ty naše děvčátka, jak ty umějí zvučně hvízdát, to u vás ani pastušek tak nedovede. Vždyť si mi jedna česká matička stěžovala, když jí dceruška odešla z domu, jak se jí stýská. Když byla Mary (Mařenka) doma, že hvízdala až se to rozléhalo celým domem. Vidíte, co se v Čechách počítá za neslušnost, zde to maminka dceruše ještě schválila. Avšak žerty stranou a nyní povím panu pisateli, že jsme nikoliv nezapoměly na naši drahou českou vlast a jak mnoho, ano mnoho z nás by chtělo zpět! O jak rádi bychom navštívili hroby našich milých zemfělých, zlíbaly bychom ty pomníky jejich a živoucí bychom s láskou a rozkoší přitiskly na srdce

svá. Vždyť ještě mnoho nás tam má blízké přátelstva a dosti těch, jež jsme v mládí měli rádi. Ty bychom všechny rádi uviděli, a nimi se pobavily a v naší drahé krásné vlasti žily. Snad si onen pan pisatel povšimnul, jak onehdy ctěná paní Steidlová horovala v Besídce pro naši českou vlast. Má jí v srdci i v mysli co zemi nejkrásnější a přece byla teprv dívkou desetiletou, když jí opouštěla. Jak pak potom my, kteří jsme byli již vzrostlí! Vždyť si připomínáme každé místečko, každou cestičku kudy jsme chodili a říkáme si: "O kdybychom měli zase tolik co jsme měli tehdy, hned bychom se vrátili." — Neb všichni zde nezbohatli, ba někteří ještě i mnoho ztratili. Však myslím, že přece několik česko-amerických tetiček se vrátí a své zkušenosti s Vašimi ženuškami sdělí. Neb přes to, že jsem pověděla, že jsou Američanky snad více marnivě než my, přece jsme se od nich mnoho a mnoho dobrého a užitečného naučily. A jest mezi nimi dost dobrých praktických hospodyň a pomocnic svých manželů. Toho se tam nebojte, že by jste nám museli roztápnout kamna, tam snad bychom si mohli vzít opět pomoc, služby, což zde není tak snadno jako u Vás, an posluha jest drahou a tak nám musí časem naši hodní mužičkové vypomáhat. Tak je to i s tím chováním. Služka v neděli zde má čas pro sebe, což schvaluji a proto musí nosit tatínek. A s tím hvízdáním a jinými nectnostmi, to je takto: hodná matka vychová též hodnou dceru. Kdyby snad si dovolila dle příkladu některých emancipovaných Američanek, co nelze právě za slušné považovat, tedy jí to rozmluví, že je to neslušné a je-li třeba, i zakáže. Kde to ale rodiče trpí a ještě to maminka dceři pochválí, tam se ovšem neslušnost drží. Tak je to i s tou českou řečí. Ovšem, že anglicky jest třeba znát každému kdo chce a musí v Americe žít. Ale kde rodiče své dítky učí, by se za svůj drahý mateřský jazyk nestyděly, tam tak snadno dítky své rodné řeči nezapomenou. Kde ale rodiče dovolí dítkám odpovědět v angličtině, tam ovšem dítky češtině odvyknou a konečně (žel Bohu, že to musím říci) přijde i doba, že se za řeč českou stydělí. Ten kočárek a tu houpací židli by jste nám snad i tam již dopřáli a ty zbytečnosti ve světnicích bychom si snad odvykli, s tím má každá hospodyně jen zbytečnou práci. Soulad, pořádek a čistota jsou nejkrásnější ozdoubou každého příbytku. — A teď něco o těch strýčkách. Ti starší by se tam snad zase do těch poměrů vpravili, ale hůře by bylo s těmi mladými. Tam by nemohli žvýkat tabák a že ho zde skutečně někteří Češi žvýkají, dokázal nám nedávno jeden krajan, když se v Hospodáři tázal, zdaž by někdo podal návod, jak nejlépe připravovat žvýkavý tabák, že by to bylo ku poučení a užitku jiným. Byla jsem tomu ráda, že tomu panu tazateli žádný na to nic neodpověděl, neboť po mém náhledu jest to nejen neslušným, ale každému ke škodě a já být svobodným děvčetem, žádného takového bych si nevzala, kdyby mi sliboval hory doly. To by jste tam na tu mládež americkou koukali, když by si na vás zavolala: "halló!" anebo "sej, počkej!" Převládáť totiž mezi naším lidem zde náhled, že to anglické "you", kterýmž se oslovuje každý bez výminky, rodiče své dítky i naopak dítky zase rodiče, paní služku a naopak, znamená "ty" a honosí se tím, že tady v Americe je takovým pánem, že může každému "tykat." Že by "you" vlastně bylo "vy" a že tedy Američan nikomu netýká, nýbrž bez výminky každému ze zdvořilosti vyká, to si ovšem říci nedají. Avšak i mezi těmi česko-

americkými strýčky je mnoho takových, že s vřelou láskou vzpomínají na svou starou českou vlast a rádi, velmi rádi by se vrátili. Však jsou všelike okolnosti a překážky, jež jim to nedovolují. Pravda jest snad, že ti jenž zde velice zbohatli, ovšem na to snad nepomýšlí aby se vrátili. Vždyť mi jeden takový bohatec řekl: "Kdyby byla v Čechách taková svoboda smýšlení jako je zde, vrátil bych se. — Ale tak jak to tam je, to bych nechtěl. Já bych míčet nemohl a myslím, že bych byl více pod závorou než na svobodě." Tak vidíte, pozavírali by vám ty strýčky a zas by jste nic neměli. Ale vzdor tomu myslím, že někteří z těch strýčků se přece vrátějí a budou pak jak si přežete "self made men". — Stranu toho předplácení, milý pane, to kdyby jste měli být tak přelivými jako zdejší novináři, museli by jste čekat ještě mnohem více než činíte. Ovšem, u Hospodáři to nejde a to mu také chválím. To nepatrné předplatné jeden dolar může do jista každý upřímný a horlivý příznivec Hospodáři, aneb ten, kdo po poučení baží, v čas zapravít. Však také jest to ten jediný list, kterýž jen na předplacení se posílá. U ostatních čteme neustále jeremiády na ty neplaty. Když pan vydavatel dva, tři, pět ba i deset roků čeká a pak je nucen přísně upomínat, dostane se mu od pánů "uznalých" odběratelů ještě urážek a výčitek. Jestli jej čekat omrzí a dlužníkům zastaví, nic si z toho nedělají. Objednají si časopis jiný a odbírají ten. Však i ti, kteří nepatří do tohoto druhu, kteří jinak jsou řádnými občany a úzkostlivě bedliví toho, aby "ve štoru" a jinde každoročně se na cent vypořádali, nechají časopis čekat dva neb tři roky a jsou-li pak upomenuti, tu je oheň na střeše. Jestli ale potřebují nějakou radu, ať už je to potom jak pomoci krávkě při telení, aneb jak na sousedu při krajském soudu vyhrát, tu jsou páni novináři dobří. Co se nemůžeme nikde dozvědět a nikde dopátrat, to nám oni povědí, ale platit jim v pořádku, to by se nám chtělo, ať čeka-jí! Ovšem, všech se to netýče. Neboť kdyby měli míti páni novináři jen samé takové odběratele, fedy by ovšem nemohli vůbec existovat. — Já bych byla tou radou každému, kdo v Čechách je a může tam jen trochu žít, ať tam ostane, neb co vše zde člověk musí vytrpět než se něčeho domůže, jestli se mu to kdy poštěstí, to někdy není ani k vypsání, o tom se Vám tam v naší staré vlasti nikdy nezdálo. Jestli někoho přátel vyzývají, ať se nedá mýlit, vždyť se mně zdá, že již ani pak to přátelství zde není tak srdečným, jako bývalo ve staré vlasti. Tolik jsem zase já měla na srdci, abych to ctěnému panu pisateli z Nového Bydžova pověděla. Vždyť mne poutá k Novému Bydžovu, vlastně k jednomu pánu z Nového Bydžova, krásná vzpomínka. Byl to jistý pan Svoboda, kterýž býval kaplanem ve vojenské nemocnici a já co osmi neb devítileté děvče jsem u něho časem bývala hostem. Byl mi jaksi strýčkem a býval ke mně, jako ke každému, velice hodným. Možná, že ještě z jeho přátelství tam někdo žije.

Jedna česko-americká tetička.

SIBLEY, O. T. — Ct. redakce P. Z.: Jako všude, kde jsou Češi porůznu osazeni, tak i zde obyčejně sjedou se občas ku společné zábavě; že bez tance se to neodbyde, je pravdou, protože mnoho mládeže obojího pohlaví, toužící po tanci, zúčastní se. A tak se stalo 11. t. m. na farmě p. J. Bartuška, kamž Češi se sjeli z blízká i z dále, až 10 mil vzdálené. Že místnost není tak rozsáhlá, aby se každý volně pohybovati mohl, netřeba říkati, a proto každý spo-

kojití se musí, i kdyby někdo nevinně aneb z neopatrnosti o něho zavádlil. Že při takové zábavě nebývá nouze o nějakou prašivou ovci, která zábavu činí nepřijemnou, jisto jest. V podobě prašivé ovce byl jakýsi Slavík psáček, takovému je nejlépe posvítit na cestu za dvěma, aby se více nevrátil. Druhému radil bych, až podruhé přítomen bude takové zábavě, aby hudební nástroje nechal ležet tam, kde je hudebníci ležet nechali, neb vidno jest, že násada u motyky lépe se mu hodí do ruky. Ostatní společnost byla úcty hodna, ať již to byli kandidáti ženitby, aneb ve věku pokročilejší, bavili se nenuceně až do rána bílého, pak rozešli se s přátelským potřásáním rukou a páli si na brzké sejtí se o vánocích u p. Sopra. Z celé té společnosti dařilo se mně nejhůř, protože jsem byl jedinký republikán, jsa obklíčen tolika demokraty a populisty, ale přece jsem v každé debatě se zdravou kůží vyvázl. Vojt. Loula.

WOONSOCKET, S. D. — Ct.

red. Právě jsem četl dopis ze Cedar Rapids v jednom časopise českém, v kterémž se na vás bez přičiny útočí skrze Vráze a seznávám z něho, jak zlojinná ruka a pitomá hlava dovede sekýrovat. Co takový člověk může posuzovat? Připadá mi, že je horší než bezedná nádoba. Ty smysle musel čerpat asi v rapidském packing housu neb jatkách, že to tak moudře z něho vylezlo. Však musíme jim odpustit a dát času aby zmoudřeli, potom přijdou ovšem na výsluní a jinýma botkama se vyháť. Pak teprve svléknou ten usmolený kožich se sebe. Přeju vám šťastné a veselé svátky, aby se vám lépe vedlo v nastávajícím novém roce a aby jste se zbavili takových nevědomců, neb ti když začnou repat, jsou horší než můry. Volám vám Na zdar!

Váš přítel, F. Kutil.

Dobrá rada

od přítele zachráněno často života.

Jak mnoho léků doporučováno jest přátely trpícím osobám a v mnoha případech vyléčení jest způsobeno lékem takto doporučeným! Pí. F. M. Badgett, 819 New Street, Knoxville, Tenn., trpěla dlouho ženským neduhem, (katarrhem pohl. ústrojí. Pe-ru-na byla jí přítelkou doporučena a užívavši lék, byla vyléčena. Následující jest výňatek z jejího dopisu, zaslánoho na dr. Hartmana: "Trpěla jsem strašně po z roky ženskou slabostí. Užívala jsem rozličné léky, avšak bez účinku. Přítelka radila mi po přečtení oznamky dr. Hartmana, abych užívala Pe-ru-na. Koupila jsem pět láhví Pe-ru-na a ve 4 dnech cítila jsem se již lépe a v krátkém čase byla jsem úplně vyléčena. Kd, by nebylo tohoto léku, byla bych již zajisté mrtva, poněvadž stav můj se stále horšil. Srdečně odporučuji léčení dr. Hartmana jako nejlepší ve světě."

Dr. Hartman sepsal knihu věnovanou zvláště ženám, v níž nalézá se návod k léčení katarrhových neduhů žen. Kniha tato je pro katarrhem trpící velmi důležitá. "Health an Beauty" zašle se zdarma každému, když pošlete svou adresu na The Pe-ru-na Drug Mfg. Co., Columbus, O.

Požádejte svého lékárníka o Pe-ru-na kalendář na rok 1898, obdržíte jej zdarma.

Pánům úředníkům spolků.

Účetní (obchodní) knihy, jako Ledger, Journals, denní knihy a jiné, 65 75c. nahoru u Pokroku Západu.

